

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA

BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW SPOŁECZNYCH BORIS

W 2008 R.

Spis treści:

- I. Cele i najważniejsze osiągnięcia BORIS
- II. Programy w Warszawie
- III. Obywatelskie Mazowsze
- IV. Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju
- V. Współpraca krajowa i zagraniczna
- VI. Struktura BORIS w 2008 r.

WARSZAWA, STYCZEŃ 2009

I. CELE I NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA BORIS

Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS jest niezależną i niedochodową organizacją pozarządową, działającą od 1992 r., której misją jest wspieranie szeroko pojętej aktywności obywatelskiej, w tym organizacji pozarządowych oraz inicjatyw społecznych w ich działaniach na rzecz dobra publicznego.

Działania BORIS można ująć w 4 podstawowe obszary:

- odpowiadanie na problemy w zakresie zarządzania organizacjami pozarządowymi
- wsparcie rozwoju organizacji obywatelskich, instytucji publicznych, podmiotów ekonomii społecznej i innych w zakresie programów społecznych
- rozwój współpracy międzysektorowej w społecznościach lokalnych na Mazowszu
- pomoc innym państwom Europy Środkowo-wschodniej w okresie transformacji

Swoją misję wspierania samopomocy obywatelskiej BORIS traktuje szeroko i kompleksowo, dlatego od początku naszego istnienia inicjowaliśmy lub też współtworzyliśmy duże ogólnopolskie projekty sieciowe wypracowujące nowe modele i metody działania. Pomagaliśmy przy tworzeniu m.in. Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, systemu Biur Porad Obywatelskich, Funduszy Lokalnych, Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych. Powołaliśmy pierwsze Centrum Wolontariatu w Europie Środkowo-Wschodniej, zainicjowaliśmy program Centrów Aktywności Lokalnej oraz Federację Organizacji Służebnych MAZOWIA. Zajmujemy się aktywizacją obywateli do wspólnego działania, pomagamy wdrażać programy samopomocowe, aktywnie wspieramy powstawanie Partnerstw Lokalnych oraz podmiotów ekonomii społecznej. Jesteśmy również aktywni w sferze ewaluacji programów społecznych.

Pomagaliśmy wielu liderom budować swoje organizacje, tworzyć programy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową, integrować trzeci sektor, wspierać powstawanie koalicji do rozwiązywania różnych problemów. Istotną częścią działania BORIS jest również współpraca międzynarodowa, w której czerpiemy z doświadczeń innych i sami dzielimy się swoim doświadczeniem z partnerami z Niemiec, Litwy, Rosji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii.

II. PROGRAMY W WARSZAWIE

W roku 2008 działania BORIS finansowane ze środków Urzędu miasta Warszawa obejmowały swoim zakresem dwa programy wsparcia inicjatyw społecznych w Warszawie: „Warszawa – stolica inicjatyw lokalnych” oraz „Stołeczne Centrum Współpracy Obywatelskiej”.

1. Warszawa – stolica inicjatyw obywatelskich

Program ten, który BORIS realizuje od 2004 r. opiera się o 3 podstawowe sfery działań:

- Poradnictwo indywidualne
- Spotkania specjalistyczne i szkolenia
- Prace w Komisjach Dialogu Społecznego

BORIS udziela poradnictwa z szeroko rozumianego zarządzania organizacją pozarządową od prawie 17 lat. Poradnictwo indywidualne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych dotyczy powstawania i rozwiązania organizacji, zarządzania, rozwoju organizacji w różnych jej wymiarach, aspektów prawnych i prowadzenia księgowości.

Poradnictwo organizacyjne, prawne i księgowo odbywało się w siedzibie Stowarzyszenia przy ul. Ogrodowej 50 lok.1. W 2008 roku pracownicy i współpracownicy BORIS udzielili ponad 3250 porad i informacji, w tym m.in.:

- 110 porad bezpośrednich
- 3000 kontaktów przez internet
- 60 porad księgowych
- 80 porad prawnych

Ponadto z czytelnicy i kawiarenki internetowej w siedzibie Stowarzyszenia skorzystało m.in. 20 osób.

Z analizy kart poradniczych wynika, że najczęściej pojawiające się w trakcie porad zagadnienia to: zakładanie stowarzyszenia, fundacji, pomoc w wypełnianiu formularzy do Krajowego Rejestru Sądowego, procedury wewnętrzne w organizacji (zebranie założycielskie, Walne, zmiany statutu, uchwały Walnego, Zarządu), ubieganie się o status Organizacji Pożytku Publicznego, zarządzanie zespołem, analizowanie aktualnej sytuacji w organizacji (kryzys, sposoby wychodzenia z kryzysu i wprowadzanie zmian), wewnętrzne wzmacnianie organizacji, wolontariat, planowanie przyszłych działań, pisanie projektów, wniosków o dotacje do różnych źródeł w tym do POKL/Europejskiego Funduszu Społecznego, pomoc w tworzeniu partnerstw i koalicji problemowych, mobilizowania ludzi do działań i □n. Porady prawne dotyczą bardziej skomplikowanych problemów: odrzucona prośba o rejestrację lub status OPP w KRS, problemy prawne w kontaktach z darczyńcami, US, ZUS, prawo związane z użytkowaniem lokalu, konflikty związane z prawem pracy czy procedury prawne związane z zarządzaniem personelem, w organizacji, stosowania Ustawy o finansach publicznych, czy też Prawa zamówień publicznych. Porady księgowe natomiast dotyczą księgowania wpływów, kosztów i poniesionych wydatków, tworzenia budżetów, sprawozdań finansowych, rozliczeń dotacji i przygotowania dokumentów, dokumentowania kosztów (opisywanie faktur) zobowiązania wobec ZUS (składki na ubezpieczenie społeczne) i US, pomocy w konkretnych problemach podatkowych i z VAT, pomocy w utworzeniu na piśmie Zakładowej Polityki Finansowej.

Formularze oceny wykonania usługi poradniczej, prawnej i księgowej znajdują się w siedzibie stowarzyszenia do wglądu. Na karcie poradniczej oceniony jest również poziom satysfakcji z udzielonej porady. Większość porad ocenianych jest na poziomie wysokim i bardzo wysokim.

Ważnym elementem programu są organizowane spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin zarządzania i polityki społecznej. Trwają minimum 2 godziny i po spotkaniach często odbywają się konsultacje. Spotkania polegają na krótkich wykładach i następnie dyskusjach jak organizacje radzą sobie z konkretnymi problemami. W 2008 roku zorganizowaliśmy 7 spotkań specjalistycznych, m.in. „Zmiany w statucie i rejestracja w KRS”, „Działalność (statutowa, odpłatna, nieodpłatna, OPP, gospodarcza) prowadzona przez organizacje”, czy „Tytuł prawny do nieruchomości oraz umowy zawierane przez organizacje pozarządowe”. Spotkania odbywały się w Domu Kultury „Działdowska” na Woli. Po spotkaniu, uczestnicy oceniają przydatność tematu spotkania w dalszej pracy organizacji. Z ocen uczestników wynika, że niemal wszyscy uważają spotkania ze specjalistami, za potrzebne, a zdobytą wiedzę chcą wykorzystać bezpośrednio w ich działalności. Podkreślają, że wybór tematów jest zgodny z ich zapotrzebowaniem, jak również chwalą sobie ciekawą formę spotkań.

Pozostałe działania na rzecz Warszawy:

Stowarzyszenie BORIS od stycznia do sierpnia 2008 r. prowadziło (po raz czwarty) kolejną edycję programu Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego (ROEFS), w ramach którego prowadzono szkolenia i doradztwo w zakresie pozyskania funduszy z POKL m.in. warszawskim organizacjom pozarządowym, warszawskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz warszawskim przedsiębiorcom.

Stowarzyszenie BORIS prowadzi od 3 lat Mazowieckie Forum Pomocy Społecznej, projekt przeznaczony dla Ośrodków Pomocy Społecznej z Warszawy i Mazowsza. W Forum artykułowane są i rozwiązywane problemy, z którymi borykają się pracownicy socjalni m.in. z warszawskich OPS. Wspomagamy również 2 koalicje/partnerstwa - na Mokotowie i na Ochocie. Koalicje są tworzone przez mieszkańców, lokalne organizacje pozarządowe i samorząd skupiając się wokół lokalnych problemów społecznych.

Przedstawiciele stowarzyszenia BORIS biorą udział w spotkaniach zespołu w Urzędzie Miasta st. Warszawy do tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych w Warszawie.

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS uczestniczą w Komisji Dialogu Społecznego ds. Organizacji Wspierających (przewodniczymy tej Komisji). Regularnie organizowane spotkania Komisji przyczyniły się m.in. do wprowadzenia zmian w opiniowanym Programie Współpracy m.st. Warszawa z organizacjami Pozarządowymi na rok 2009.

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS są też aktywnymi członkami dwóch ważnych ciał decyzyjnych i kontrolnych w woj. mazowieckim, a mianowicie Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Komitetu Monitorującego Kontrakt Wojewódzki.

2. Stołeczne Centrum Współpracy Obywatelskiej (SCWO)

Celem działania **Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej** było zwiększenie aktywności warszawskich organizacji niezależnych i inicjatyw obywatelskich w ich samodzielnym rozwiązywaniu problemów na rzecz zwiększania jakości życia mieszkańców Warszawy.

Idea Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej powstała dzięki współpracy Pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych w Warszawie, Komisji Dialogu Społecznego i Stowarzyszenia BORIS. Centrum działało przez dwa miesiące – listopad – grudzień 2008. prowadzone było przez Stowarzyszenie BORIS, jednakże przy realizacji zadań aktywnie współpracowały największe warszawskie organizacje wsparciowe takie jak:

- Stowarzyszenie Klon/Jawor,
- Stowarzyszenie Centrum Aktywności Lokalnej CAL,
- Federacja Centrum Szpitalna,
- Fundacja Bank Żywności SOS,
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA.

Główne działania Stołecznego Centrum wsparcia organizacji Pozarządowych to: informacja, szkolenia, doradztwo z zakresu:

- tworzenie i zarządzanie organizacją pozarządową
- aspekty prawne działania organizacji pozarządowych
- aspekty księgowo-finansowe działania organizacji
- porady w zakresie nowoczesnych technologii IT

a także animacja społeczna, budowanie sieci współpracy i partnerstw.

W ramach Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej udzielono 50 informacji, 150 godz konsultacji, przeprowadzono 20 szkoleń z takich tematów jak:

- „Merytoryczne i finansowe rozliczenie dotacji”
- „EFS na Mazowszu w 2009 r.”
- „Zakładanie stowarzyszeń i fundacji/podstawy prawne”
- „Sztuka przemawiania, czyli co zrobić, aby wystąpienia publiczne stały się łatwe i przyjemne”
- „Udane konferencje prasowe, czyli jak, kiedy i po co spotykać się z mediami i osiągać założone cele”
- „Prawne aspekty zatrudnienia pracowników”
- „Dobre praktyki higieniczne w magazynach żywnościowych”
- „Twój głos – twoja wizytówka”
- „Jak pisać w organizacji pozarządowej, czyli jak sprawnie i szybko kontaktować się z opinią publiczną”
- „Prawo do informacji i procedury dostępu do informacji publicznej”
- „Podwójne życie stereotypów”
- „Spółdzielnia osób prawnych”
- „Promocja i budowanie wizerunku organizacji pozarządowej”
- „Informuj, angażuj, działaj – nie będziesz sam”
- „Przygotowywanie budżetów projektów”
- „Jak poprawnie wypełnić formularz wniosku o dotacje do Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy”

Przeprowadzono 6 spotkań w ramach grup wsparcia na następujące tematy:

- „Księgowość w małych organizacjach”
- „Profesjonalne zarządzanie a organizacja pozarządowa. Czy można być profesjonalnym społecznikiem?”
- „BIP w organizacjach pozarządowych”
- „Działalność odpłatna – szansa czy zagrożenie dla organizacji pozarządowych”
- „Zmierzyć niemierzalne czyli jak mierzyć efektywność działania organizacji pozarządowych:
- „Program działania 5.4”

W ramach animacji przebadanych zostało 19 organizacji sąsiedzkich oraz odbyło się seminarium przedstawiające wyniki badań i wypracowujące dalsze kierunki wsparcia i współpracy pomiędzy stowarzyszeniami sąsiedzkimi w Warszawie.

II. OBYWATELSKIE MAZOWSZE

W 2008 r. BORIS swoje działania na obszarze województwa mazowieckiego prowadził głównie w obszarze wzmocnienia wybranych społeczności lokalnych w ich rozwoju społecznym. BORIS jest jedną z nielicznych organizacji pozarządowych, która od wielu lat realizuje z powodzeniem programy wspierające rozwój Mazowsza.

Mazowiecka Sieć Partnerstw Lokalnych

W związku z możliwością korzystania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej partnerstwa lokalne stają się atrakcyjnym narzędziem łączącym zasoby publiczne, prywatne i społeczne. Jednak jak każda instytucja społeczna wymagają one stałego wsparcia, pomocy

specjalistycznej w rozwoju i edukacji ich uczestników, wsparcia w diagnozie problemów i tworzeniu programów zdolnych im przeciwdziałać. Bez stałej pomocy zewnętrznej partnerstwa często nie znajdują dość wewnętrznej siły aby pokonać najtrudniejszy pierwszy okres swojego istnienia. Dlatego Stowarzyszenie BORIS oferuje na Mazowszu taką pomoc społecznościom lokalnym, które zawiązały formalne Partnerstwa Lokalne w 2006 r.:

- ◆ Liw k/Węgrowa (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ziemi Liwskiej)
- ◆ Łomianki (Partnerstwo dla Łomianek)
- ◆ Pionki (Partnerstwo ARCHIPELAG)
- ◆ Słupno k/Płocka (Partnerstwo „Nasza 19”)
- ◆ Krasnosielc (Partnerstwo na rzecz rozwoju Ziemi Krasnosielckiej)

oraz tym, z którymi BORIS współpracuje od 2007 r.:

- Warszawa-Mokotów (Partnerstwo dla Mokotowa)
- Michałowice (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Michałowice OGNIWO)
- Sochaczew (Partnerstwo „Teraz Sochaczew”)
- Powiat Żyrardowski (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego)

Partnerstwa te powstały z inicjatywy i przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym Stowarzyszenia BORIS oraz dofinansowaniu ze strony Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (program ROEFS), Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz środków Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej i Wojewody Mazowieckiego.

W 2008 r. celem ogólnym działań BORIS było wsparcie funkcjonowania Partnerstw Lokalnych funkcjonujących na terenie Województwa Mazowieckiego oraz lokalną i regionalną promocję ich działalności i osiągnięć. Cel ten został zrealizowany poprzez świadczone Partnerstwom Lokalnym przez BORIS informacje i konsultacje dla 10 partnerstw, szkolenia dla 170 uczestników oraz organizację 10 lokalnych seminariów nt. metody partnerstw dla 270 osób oraz 1 wojewódzkiej konferencji (Mazowieckie Forum Partnerstw Lokalnych) dla 90 uczestników. Ponadto w ramach projektu prowadzono internetowy serwis *partnerstwa.boris.org.pl*, a także wydana została książka prezentująca doświadczenia partnerstw („Partnerstwa Lokalne dla rozwoju społecznego”). W trakcie realizacji projektu została także zawiązana Mazowiecka Sieć Partnerstw Lokalnych, skupiająca grupy biorące udział w projekcie. Ponadto do współpracy włączyły się nowe grupy z warszaw-Bemową, Zalesia Górnego oraz Różana.

Członkowie partnerstw widzą liczne korzyści z funkcjonowania na ich terenie Partnerstw oraz ze wspólnego działania – partnerzy wzajemnie się uzupełniają, poddają sobie nowe pomysły, wykorzystują osobiste kontakty w różnych środowiskach do organizacji różnych działań. Jak sami mówią *„dzięki Partnerstwu możemy wzajemnie korzystać ze swoich mocnych stron, wzajemnie się uzupełniać”* (Michałowice). *„Łatwiej jest wszystko zorganizować, wspieramy się wzajemnie, spotkania są dla nas bardzo ważne ponieważ mobilizują nas do działania, pomagają tworzyć nowe inicjatywy.”* (Liw). Dzięki współdziałaniu zrealizowali w ostatnim czasie wiele przedsięwzięć na rzecz lokalnych społeczności i jak podkreślają, ich działania przyczyniają się do *„aktywizacji osób, które do tej pory były bierne, pokazania im, że ktoś o nich myśli i pamięta.”* (Liw).

Więcej na stronie *partnerstwa.boris.org.pl*

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego na Mazowszu.

BORIS od początku 2005 r. realizował program ROEFS, którego celem jest zwiększenie umiejętności potencjalnych projektodawców EFS do przygotowania i wdrażania projektów, w szczególności partnerskich. Grupę docelową programu finansowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości stanowią wszyscy potencjalni projektodawcy programu operacyjnego Kapitał Ludzki z warszawy i kilku okolicznych powiatów – organizacje pozarządowe, jednostki administracji publicznej, przedsiębiorcy.

W trakcie trzeciej edycji programu do sierpnia 2008 roku Stowarzyszenie BORIS zrealizowało następujące działania:

- szkolenia – 36 dni
- doradztwo – 480 godz
- spotkania informacyjne nt PO KL – 13 spotkań
- promocja projektu (strona www, ogłoszenia w prasie, udział w wydarzeniach lokalnych, dystrybucja materiałów informacyjnych).

Istotnym działaniem było wsparcie 4 partnerstw lokalnych powstałych w 2007 roku utworzonych przez przedstawicieli różnych środowisk lokalnych w Sochaczewie, Michałowicach, dzielnicy Mokotów m.st. warszawy oraz Żyrardowie. Więcej na stronie www.partnertswa.org.pl

Szkolenia w ramach Regionalnego Ośrodka EFS prowadzone były w modułach jedno lub dwudniowych. Jeden moduł trwał 8 godz. szkoleniowych. Rozłożyło się to następująco:

Szkolenia ogólne:

- „Elementarz EFS” – 3 dni
- „Rusz głowa – od pomysłu do projektu” – 4 dni
- „ Stosuj procedury” – 1 dzień

Szkolenia specjalistyczne

- „Tworzenie partnerstwa do projektu finansowanego z EFS” – 1 dzień
- „Przedsiębiorczość społeczna” – 1 dzień
- „Zarządzanie organizacją” – 1 dzień
- „Zarządzanie finansami w organizacji” – 1 dzień
- „Aspekty prawne funkcjonowania organizacji” – 1 dzień
- „Ewaluacja w projekcie EFS” – 1 dzień
- „Zarządzanie finansami w projekcie” – 1 dzień
- „Zamówienia publiczne” – 1 dzień
- „Pomoc publiczna” – 2 dni

łącznie przeprowadzono 36 dni, w których uczestniczyło ponad 420 osób z ok. 300 organizacji z terenu warszawy i powiatów: grodziskiego, legionowskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, sochaczewskiego, wołomińskiego, żyrardowskiego, warszawskiego – zachodniego. Wszystkie szkolenia prowadzone były przez certyfikowanych trenerów metoda warsztatową. Fakt, że te same osoby brały udział w kilku oferowanych przez BORIS szkoleniach i że instytucje przysyłały nawet po kilku swoich pracowników świadczy z jednej strony o wysokiej jakości tych szkoleń, z drugiej zaś o potrzebie wiedzy po stronie beneficjentów EFS.

Poradnictwo w ramach programu ROEFS prowadzone było zarówno w siedzibie BORIS, jak i w formie konsultacji wyjazdowych.

Usługę świadczone przez punkt poradniczy obejmowało doradztwo w zakresie:

- pomocy w wypracowaniu koncepcji projektowych,
  - pomocy w przygotowaniu projektu,
  - pomocy w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego,
  - inspiracji i pomocy w zakresie tworzenia partnerstw projektowych
  - pomocy przy organizacji struktury zarządzania projektami z EFS
- Łącznie w ramach oferty ROEFS przeprowadziliśmy 480 godz. poradniczych dla 190 osób.

Ponadto realizowano szereg działań o charakterze promocyjnym. M.in przeprowadziliśmy 13 spotkań promocyjno-informacyjnych i na bieżąco dystrybuowaliśmy materiały promocyjne na szkoleniach i czasie doradztwa.

Mazowieckie Forum Pomocy Społecznej

Mazowieckie Forum Pomocy Społecznej zostało powołane w 2005 roku z inicjatywy kilku mazowieckich OPS oraz BORIS. Celem Forum jest: podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej w województwie mazowieckim; wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej; prezentowanie opinii członków Forum, wobec innych instytucji i organizacji. Forum jest jednostką autonomiczną i nie posiada osobowości prawnej, a Stowarzyszenie BORIS jest jego koordynatorem.

Mazowieckie Forum Pomocy Społecznej liczy ponad 100 przedstawicieli OPS z Mazowsza stanowiąc sieć wsparcia, możliwość wymiany doświadczeń, dyskusji na nurtujące problemy. Jego obecny kształt jest wynikiem ciągłego udoskonalania pracy Forum i wychodzenia naprzeciw potrzebom, które wypływają z codziennych spraw i problemów pracowników socjalnych. Uczestników Forum łączy chęć podnoszenia poziomu i doskonalenia pracy oraz kreślenia nowego obrazu pracownika socjalnego. Mazowieckie Forum Pomocy Społecznej jest sukcesem wszystkich Ośrodków Pomocy Społecznej, tworzących to nieformalne ciało, choć bez wątplenia istotną rolę pełni w pracy Forum wybrany przez uczestników Zarząd. Członkowie Zarządu spotykają się raz na 3 miesiące w celu omówienia bieżących spraw, jak i wypracowania stanowiska Forum w różnych obszarach pomocy społecznej.

Co miesiąc odbywają się spotkania edukacyjne, na które zapraszani są eksperci z dziedzin będących szczególnym przedmiotem zainteresowania kierowników i dyrektorów OPS. W 2008 r. przedstawiciele jednostek pomocy społecznej zapoznawali się z następującymi tematami:

- „Projekty systemowe – PO Kapitał Ludzki. Generator wniosku"
- "Program aktywności lokalnej- projekty systemowe POKL"
- "Projekty systemowe POKL - aktualizacja"
- "Tworzenie projektów systemowych PO Kapitał Ludzki"
- Tworzenie projektów systemowych Program Operacyjny Kapitał Ludzki"
- „Projekty systemowe w ramach PO Kapitał Ludzki -zasady księgowania "
- "Projekty systemowe w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki"
- "Rozliczanie projektów systemowych w ramach PO Kapitał Ludzki"
- "Fundusz alimentacyjny - aktualne zmiany"
- "Perspektywy realizacji projektów systemowych w latach 2009-2013"

Więcej informacji znajduje się na stronie: mfps.boris.org.pl

Mazowieckie Forum Środowiskowych Domów Samopomocy

MFŚDS powstało jako grupa konsultacyjno-szkoleniowa, reprezentująca interesy środowiska pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy z woj. mazowieckiego i działa w strukturze Stowarzyszenia BORIS od 15 grudnia 2008 roku.

MFŚDS poprzez swoją działalność będzie wypracowywać wspólne opinie na ważne i aktualne tematy dotyczące funkcjonowania ŚDS z Mazowsza, zajmować wobec nich stanowisko i kształtować właściwy obszar placówek w systemie pomocy społecznej. Ponadto będą organizowane spotkania i szkolenia dla członków, odpowiadające tym samym na ich potrzeby w zakresie podwyższania kwalifikacji zawodowych.

Upowszechnianie idei samopomocy

Stowarzyszenie BORIS w 2008 r. kontynuowało promocję i wdrażanie modelu Klubów Samopomocy na Mazowszu. Z jednej strony prowadzone były działania wspierające istniejące już Kluby Samopomocy, z drugiej BORIS wspierał nowe Ośrodki Pomocy Społecznej w wykorzystywaniu tej metody pracy z klientem.

W 2008 BORIS realizował program "Nie jestem sam – samopomoc działa". Główne działania projektu to - utworzenie 40 grup samopomocowych, wykształcenie 40 animatorów grup samopomocowych (poprzez długofalowy cykl edukacyjny, w tym wyjazd studyjny do Niemiec), którzy będą inicjowali grupy oraz wspierali ich działalność oraz 20 partnerstw dookoła idei samopomocy w środowiskach lokalnych na terenie Mazowsza. Projekt stwarza osobom wykluczonym społecznie, możliwość przezwyciężenia bezradności i obudzenia nadziei poprzez udział w grupach samopomocowych.

Zostały stworzone 3 grupy edukacyjne (2 grupy podstawowe – 6 modułów szkoleniowych oraz wyjazd studyjny do Berlina oraz 1 grupa zaawansowana – 3 moduły szkoleniowe) po 20 osób każda – w sumie 60 osób. W 2008 roku animatorzy stworzyli 22 grup samopomocy i wsparcia, m.in. dla matek wychowujących dzieci niepełnosprawne, dla osób chorujących na cukrzycę, dla rodzin zastępczych, dla osób niepełnosprawnych, dla samotnych matek wychowujących dzieci do 16 roku życia, dla seniorów itp. Zainicjowano 13 lokalnych koalicji problemowych /ok. 60 instytucji/ złożonych z przedstawicieli różnych sektorów, pracujących nad rozwiązaniem konkretnych problemów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu (min. osób starszych, długotrwale bezrobotnych, ofiar przemocy, samotnych matek itp.). Tematyka koalicji jest ściśle związana z tematyką grup samopomocowych powstałych w danym środowisku.

W wyniku realizacji programu w 2008 roku:

- Zorganizowano 12 wydarzeń / seminaria, szkolenia, wyjazd studyjny/
- Przeprowadzono 176 godzin edukacyjnych
- Wydobyto z izolacji ok. 195 osób /22 grupy samopomocy i wsparcia/
- Utworzono 13 koalicji problemowych
- Stworzono sieć animatorów społecznych

Więcej na stronie: samopomoc.boris.org.pl

Wsparcie Ekonomii Społecznej na Mazowszu

Projekt „Efektywnie Fachowo Skutecznie – wsparcie dla sektora ekonomii społecznej” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Stowarzyszenie BORIS realizuje od sierpnia 2008 (będzie on kontynuowany do końca roku 2009). Głównym założeniem projektu jest wsparcie sektora ekonomii społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ponieważ sprawne podmioty ekonomii społecznej są szansą dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na ich funkcjonowanie na rynku pracy oraz integrację zawodową i społeczną. Dlatego też grupą docelową są podmioty ekonomii społecznej (zarówno już funkcjonujące jak i nowopowstałe) tj. organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy (niewidomych, inwalidów), stowarzyszenia JST, organizacje kościelne. Projekt zakłada kompleksowe wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej składające się z doradztwa, szkoleń oraz partnerskiej współpracy w społecznościach lokalnych.

W "Szkole Ekonomii Społecznej" uczestnicy kształcą się na dwóch poziomach. W roku 2008 została stworzona grupa edukacyjna podstawowa oraz zaawansowana w ramach I edycji Szkoły ES. Podstawowy program stworzony został dla osób pragnących zdobyć praktyczne umiejętności tworzenia i zarządzania podmiotami ekonomii społecznej. Zaawansowany program jest skierowany do osób posiadających już wiedzę i doświadczenie w dziedzinie ekonomii społecznej. Proces edukacyjny w ramach Szkoły Ekonomii Społecznej odbywa się poprzez szkolenia wyjazdowe /5 zjazdów x 3 dni /, konsultacje indywidualne i grupowe oraz "prace domowe". W pierwszym cyklu szkoleniowym /listopad 2008 – marzec 2009/ biorą udział 32 osoby/ w tym 16 podmiotów ekonomii społecznej i 9 osób chcących zarejestrować podmiot es/. W okresie od sierpnia do grudnia 2008 odbyły się 2 z 5 zjazdów szkoleniowych /tj. 64 godziny/.

Poradnictwo dla podmiotów ekonomii społecznej udzielane jest w formie indywidualnej i grupowej w zależności od potrzeb klientów w siedzibie Stowarzyszenia BORIS po wcześniejszym ustaleniu terminu, jak i poza biurem na zaproszenie zainteresowanego. W Punkcie Doradczym dyżuruje doradca świadczący następujące usługi: informacja na temat zakładania organizacji pozarządowych i spółdzielni, informacje na temat procedur KRS, pomoc przy konstruowaniu statutu, podstawowe informacje na temat prowadzenia działalności gospodarczej, informacje o możliwości finansowania działalności gospodarczej. Ponadto oferowane jest poradnictwo specjalistyczne w zakresie prawa, księgowości, zarządzania oraz tworzenia biznesplanu.

W okresie od sierpnia do grudnia 2008 doradca i konsultanci specjalistyczni w ramach projektu „Efektywnie Fachowo Skutecznie – wsparcie dla sektora ekonomii społecznej” udzielili ponad 50 porad. Z wyżej wymienionego wsparcia skorzystało ponad 30 podmiotów ekonomii społecznej i 3 osoby indywidualne.

Dodatkowo w okresie od sierpnia do grudnia 2008 przeprowadzono spotkania informacyjne w 10 funkcjonujących na Mazowszu partnerstwach lokalnych z miejscowości: Łomianki, Pionki, Sochaczew, Liw, Żyrardów, Słupno, Różan, Pniewy, Zalesie Górne i Krasnosielc. W trakcie spotkań przekazana została wiedza o roli ekonomii społecznej w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zostały nakreślone kierunki działań partnerstw w zakresie modelowego wsparcia dla rozwoju ekonomii społecznej.

Promocja ekonomii społecznej na Mazowszu

Stowarzyszenie BORIS w ramach programu PROMES - Promocja Ekonomii Społecznej zorganizowało w maju 2008 r. cykl pięciu konferencji pt. „Ekonomia społeczna na Mazowszu – przegląd dobrych praktyk” poświęconych dobrym praktykom ekonomii społecznej na Mazowszu. Konferencje odbyły się w Siedlcach, Ciechanowie, Radomiu, Ostrołęce oraz Płocku. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele instytucji publicznych, w tym urzędów miasta, urzędów gminy, starostw powiatowych, ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, powiatowych urzędów pracy, jak również organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej. Uczestnicy konferencji poznawali dobre praktyki ekonomii społecznej w ich regionie oraz te, opisane w Atlasie Dobrych Praktyk Ekonomii Społecznej, a także byli informowani na temat aktualnych możliwości finansowania działań w zakresie ekonomii społecznej ze środków krajowych i zagranicznych. Na konferencjach swoją działalność zaprezentowały następujące podmioty: Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. Hansa Christiana Kofoeda w Siedlcach, Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach, Stowarzyszenie Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku, Centrum Integracji Społecznej w Słupnie, Spółdzielnia Socjalna „Opieka” w Słupnie, Wyszowska Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna "SZRON", Fundacja „Praca dla Niewidomych” prowadząca Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej, Klub Integracji Społecznej w Radomiu, Spółdzielnia Socjalna „Wspólna Sprawa”, Spółdzielnia Socjalna Osób Niepełnosprawnych „Panaceum”.

Program PROMES - Promocja Ekonomii Społecznej realizowany był w ramach IW EQUAL i współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu RP.

W skład Partnerstwa realizującego projekt wchodziły:

- Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej z Chorzowa (administrator projektu)
- Stowarzyszenie „Tratwa” z Wrocławia
- Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych z Warszawy

Głównym zadaniem projektu PROMES była szeroko zakrojona promocja idei ekonomii społecznej oraz upowszechnianie konkretnych przedsięwzięć i rozwiązań, należących do tego nurtu działań. Program realizowany był do czerwca 2008 r.

Promocja Obywatelskiego Mazowsza poprzez rozwój stron internetowych

Realizując działania w obszarze wspierania inicjatyw obywatelskich BORIS stara się promować aktywne społeczności i środowiska na Mazowszu. Podobnie jak w latach poprzednich większość z programów stowarzyszenia opisywanych jest na specjalnych podstronach BORIS, w tym:

- cal.boris.org.pl
- samopomoc.boris.org.pl
- mfps.boris.org.pl
- roefs.org.pl
- ewaluacja.org.pl
- partnerstwa.boris.org.pl
- zagranica.boris.org.pl

BORIS opiekuje się też regionalnym serwisem informacyjnym dla różnych inicjatyw obywatelskich z terenu województwa mazowieckiego „www.Mazowsze.ngo.pl”. Serwis ten –

utworzony i prowadzony we współpracy z Towarzystwem Wzajemnej Informacji Stowarzyszenia KLON/JAWOR, a koordynowany przez BORIS – jest stale aktualizowaną witryną poświęconą informacji o wydarzeniach dotyczących organizacji pozarządowych i instytucji publicznych z terenu województwa mazowieckiego.

IV. POZARZĄDOWA AGENCJA EWALUACJI I ROZWOJU

Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju jest programem Stowarzyszenia BORIS zainicjowanym w 1996 roku. Program jest adresowany do liderów organizacji pozarządowych, sponsorów, grantodawców. Głównym celem Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, dzięki zastosowaniu monitoringu i ewaluacji jako podstawowych narzędzi podnoszenia jakości usług i działań społecznych.

W ramach programu realizowane są :

- ewaluacje zewnętrzne na rzecz podniesienia jakości usług i projektów społecznych realizowanych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie w Polsce,
- audyt wewnętrzny
- edukacja środowiska organizacji pozarządowych w zakresie samodzielnego przeprowadzania ewaluacji swojej pracy
- promocja ewaluacji i monitoringu wśród liderów trzeciego sektora

W 2008r. działalność PAEiR koncentrowała się na prowadzeniu ewaluacji projektów organizacji pozarządowych, firm i instytucji publicznych finansowanych z polskich i zagranicznych źródeł publicznych i prywatnych.

Ponadto PAEiR prowadzi serwis internetowy ewaluacja.ngo.pl promujący wszelkie działania podejmowane w sektorze pozarządowym na rzecz ewaluacji i monitoringu, a także propagujący narzędzia samooceny opracowane przez Agencję.

Więcej na stronie ewaluacja.org.pl

V. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

W 2008r. przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS aktywnie współpracują i wspierają działania kilku znanych polskich organizacji pozarządowych: Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu (2 członków Zarządu), Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia (członek Rady Fundacji), Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych (członek Zarządu oraz 3 osoby w Radzie Superwizorów STOP), Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT (członek Komisji Rewizyjnej), Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA (członek Zarządu), Fundacja dla Polski (członek Zarządu), Fundacja Bank Żywności SOS w Warszawie (członek Rady Fundacji).

W 2008 r. BORIS kontynuował współpracę z Centrum Wsparcia GURT z Kijowa nad rozwojem ruchu samopomocy na Ukrainie. M.in. przeszkolono 20 osób zainteresowanych tworzeniem grup samopomocy na Ukrainie, w zakresie nie tylko problematyki zdrowotnej (uzależnieni, chorzy, niepełnosprawni), ale też społecznej (samotne matki, osoby po przeżyciach traumatycznych, mniejszości seksualne) i środowiskowej (grupy mieszkańców, sąsiadów). Jest to całkowicie innowacyjna i unikalna kwestia na Ukrainie, czego dowodem jest fakt, że powstałe w ramach projektu strona internetowa i książka są pierwszymi tego typu nośnikami informacji o samopomocy w języku ukraińskim.

Rezultatem projektu jest powstanie współpracującej ze sobą grupy koordynatorów samopomocy, powstanie 6 nowych grup samopomocy, druk pierwszej w języku ukraińskim książki i samopomocy i pierwszej strony internetowej (www.samodopomoga.org.ua). Długofalowo dzięki powstałej sieci organizacji i instytucji zainteresowanych rozwojem samopomocy, w oparciu o koordynatora sieci – Centrum Wsparcia GURT z Kijowa – oraz poprzez stronę internetową zakłada się rozwój koncepcji samopomocy na Ukrainie.

VI. STRUKTURA BORIS W 2008

BORIS od 1992 r. działało jako fundacja, a w 1999 r. zespół BORIS podjął decyzję o utworzeniu stowarzyszenia aby kontynuować dotychczasową misję fundacji. Stowarzyszenie BORIS zostało zarejestrowane 12 marca 1999 (obecnie pod numerem KRS 0000149445). Na koniec 2008 r. władze Stowarzyszenia stanowili:

Prezes Zarządu – Paweł Jordan

Członek Zarządu – Dorota Pieńkowska

Członek Zarządu – Magdalena Krajewska

Dyrektor BORIS – Joanna Krasnodębska

W 200 r. BORIS zatrudniał 11 osób na podstawie umowy o pracę, 3 na podstawie stałych umów zlecenia oraz 2 wolontariuszy i stażystów.

Stowarzyszenie prowadzi – obok działalności statutowo nieodpłatnej – również działalność gospodarczą w zakresie:

22, 11 Z: wydawanie książek, broszur i podobnych publikacji

80, 42, Z: organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych

74, 14 A: doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania

75, 12 Z: kierowanie w zakresie działalności społecznej

Raport finansowy z działalności Stowarzyszenia BORIS w roku 2008 w załączeniu.